

Υποέργο: Καινοτομία και Πράσινη Μετάβαση στη Μεταποίηση Αγροτικών Προϊόντων

**1. Γενικές Προϋποθέσεις**

E-1	Το παρόν πρόγραμμα υπόκειται στον κανόνα de minimis;
A-1	Όχι. Ισχύουν οι κανόνες σώρευσης των κρατικών ενισχύσεων.
E-2	Στις γενικές προϋποθέσεις ένταξης στο υποέργο αναφέρεται μεταξύ άλλων: γ) Χορηγούνται μόνο για αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα σε μεγάλες επιχειρήσεις, στις ενισχυόμενες περιοχές που πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της Συνθήκης Οι μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν να υποβάλλουν πρόταση στο αντικείμενο που δραστηριοποιούνται; Παράδειγμα εταιρεία παραγωγής κονσερβοποιημένων φρούτων (μεγάλη επιχείρηση) με κύριο ΚΑΔ με τετραψήφια ανάλυση 10.39 μπορεί να υποβάλει επενδυτικό σχέδιο στον ίδιο ΚΑΔ ή θα πρέπει οπωσδήποτε να κάνει επένδυση σε νέα οικονομική δραστηριότητα με άλλο ΚΑΔ (σε τετραψήφια ανάλυση) από τον 10.39;
A-2	Μόνο οι μεγάλες επιχειρήσεις οι οποίες επιλέγουν ως τόπο υλοποίησης την Ανατολική Αττική ή/και την Δυτική Αττική ή/και τον Πειραιά και νήσους ή/και τον Δυτικό τομέα Αθηνών, υποχρεούνται σε «Αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα» σε κάθε άλλη περίπτωση υποχρεούνται σε «Αρχική επένδυση».

**2. Επιλέξιμες Δαπάνες**

E-3	Είναι επιλέξιμη δαπάνη η εγκατάσταση φωτοβολταϊκού στην επιχείρηση που θα εξυπηρετεί τις ενεργειακές ανάγκες της επένδυσης;
A-3	Ναι, υπό τους όρους, προϋποθέσεις και περιορισμούς της παραγράφου 3.7 «Επιλέξιμες δαπάνες», περίπτωση 4ε) «Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΓΑΚ, άρθρο 41 του τμήματος 7)».
E-4	Είναι επιλέξιμη δαπάνη η απόκτηση γης;
A-4	Η απόκτηση γης, αν και δεν ορίζεται ρητά ως επιλέξιμη δαπάνη, ως ενσώματο στοιχείο του ενεργητικού είναι επιλέξιμη δαπάνη σύμφωνα με τα οριζόμενα στην περίπτωση 1 της παραγράφου 3.7 «Επιλέξιμες δαπάνες» σε συνδυασμό με τα οριζόμενα στην περίπτωση 7 της παραγράφου 4.3 «Μέγιστα όρια προϋπολογισμού ανά κατηγορία ενισχύσεων».
E-5	Η επιλεξιμότητα των δαπανών ξεκινάει μετά την υποβολή της αίτησης;
A-5	Σύμφωνα με την περίπτωση 5 της παραγράφου 3.1 «Γενικές προϋποθέσεις ένταξης στο Υποέργο» η ενίσχυση έχει χαρακτήρα κινήτρου και συνεπώς επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που υλοποιούνται μετά την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης, με τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στις διατάξεις της πιο πάνω περίπτωσης 5. Εφιστάται η προσοχή σας στο τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης 5, το οποίο ορίζει ότι «Η έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής ενίσχυσης έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη της αίτησης για το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου». Σε κάθε περίπτωση ο δυνητικός δικαιούχος με δική του ευθύνη δύναται να ξεκινήσει την υλοποίηση των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου αμέσως μετά

	την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης. Οι δαπάνες αυτές υλοποιούνται με αποκλειστική ευθύνη του δυνητικού δικαιούχου, χωρίς η υλοποίηση αυτή να υποχρεώνει το Ελληνικό Δημόσιο σε χρηματοδότησή τους.
--	---

E-6	<p>Σχετικά με τις επιλέξιμες δαπάνες παράγραφος 3.7 υποπερίπτωση ηη) ηη) Στην περίπτωση αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού των δικτύων διανομής (logistic) της επιχείρησης, επιλέξιμος είναι ο μηχανολογικός εξοπλισμός ο οποίος έχει μοναδικό κωδικό αναγνώρισης (serial number) και οι κτιριακές εγκαταστάσεις με την προϋπόθεση ότι το αίτημα πληρωμής συνοδεύεται από τοπογραφικό με γεωχωρική σήμανση και φωτογραφίες με γεωχωρική σήμανση και χρονοσήμανση, όπου αποτυπώνεται η κατάσταση πριν και μετά την επένδυση.</p> <p>Στα πλαίσια της παρούσας δαπάνης επιτρέπεται η ίδρυση κέντρου logistics ως υποκατάστημα υφιστάμενης επιχείρησης;</p> <p>Επίσης μπορεί μία επιχείρηση στα πλαίσια αυτής της δαπάνης να επεκτείνει τις υφιστάμενες κτιριακές τις εγκαταστάσεις προκειμένου να αυξήσει την αποθηκευτική της δυναμικότητα;</p> <p>Στις παραπάνω περιπτώσεις η υποχρέωση της συμβολαιακής γεωργίας πώς εφαρμόζεται;</p>
A-6	<p>Στο πλαίσιο της παρούσας δαπάνης επιτρέπεται η ίδρυση κέντρου logistics ως υποκατάστημα υφιστάμενης επιχείρησης.</p> <p>Μία επιχείρηση στο πλαίσιο αυτής της δαπάνης, τηρώντας τις προϋποθέσεις σχετικά με την αρχική επένδυση ή την αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα (παράγραφος 3.1, περ. 6) μπορεί να επεκτείνει τις υφιστάμενες κτιριακές της εγκαταστάσεις προκειμένου να αυξήσει την παραγωγική της δυναμικότητα. Σε κάθε περίπτωση, η επέκταση θα πρέπει να συνδυάζεται με δαπάνες που αφορούν δραστηριότητες εμπορίας και μεταποίησης γεωργικού ή/και μη γεωργικού προϊόντος.</p>

E-7	<p>Στην παράγραφο 4.3 «Μέγιστα όρια προϋπολογισμού ανά κατηγορία ενισχύσεων» υπάρχουν οι ακόλουθες δύο προτάσεις:</p> <p>5. Ο ανώτατος αιτούμενος επιλέξιμος προϋπολογισμός για τις δαπάνες για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές δεν ξεπερνά το 1.000.000 ευρώ και</p> <p>9. Οι δαπάνες σε ΑΠΕ κατά τα οριζόμενα στο Άρθρο 41 του ΓΑΚ, δεν ξεπερνούν το 30% του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.</p> <p>Οι δύο προτάσεις μιλούν για τις ίδιες δαπάνες; Στην περίπτωση της δαπάνης των φωτοβολταϊκών ισχύουν και οι δύο παραπάνω προτάσεις; Δηλαδή η δαπάνη δεν πρέπει να υπερβαίνει το 1.000.000 και το 30% του επιλέξιμου προϋπολογισμού; Αν όχι μπορείτε να μας δώσετε παράδειγμα στο πώς διαφοροποιούνται;</p>
A-7	Στην περίπτωση της δαπάνης των Φ/Β ισχύουν ταυτόχρονα και οι δύο διατάξεις.

E-8	Υπάρχει περιορισμός στη δαπάνη για κατασκευή και εκσυγχρονισμό ακινήτων (κτιριακών δαπανών) ως ποσοστό επί του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου;
A-8	Όχι, δεν προβλέπεται σχετικός περιορισμός

E-9	<p>Στις επιλέξιμες δαπάνες δεν αναφέρεται η αγορά ακινήτων. Επίσης, στις μη επιλέξιμες δαπάνες αναφέρεται ότι «η απόκτηση κτηριακών εγκαταστάσεων παλαιών ή καινούργιων δεν είναι επιλέξιμες».</p> <p>Όμως στην παράγραφο 4. Μέγιστα όρια προϋπολογισμού ανά κατηγορία ενισχύσεων» αναφέρεται ότι «Οι δαπάνες απόκτησης ακινήτων, στο πλαίσιο των περιφερειακών ενισχύσεων, δεν υπερβαίνουν το 30% των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης».</p> <p>Τι ισχύει τελικά ως προς την αγορά γης ή κτηρίων;</p>
A-9	<p>Στην περίπτωση 1 της παραγράφου 3.8 «Μη επιλέξιμες δαπάνες» ορίζεται ρητά ότι η απόκτηση ακινήτων δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη με εξαίρεση την υποπερίπτωση εε) της περίπτωσης α) της παραγράφου 3α) «Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις (ΓΑΚ, άρθρο 14 του τμήματος 1)» όπου στο δεύτερο εδάφιο ορίζεται ότι: «Η αγορά του συνόλου ή και μέρους των υφιστάμενων παγίων στοιχείων ενεργητικού, όπως κτίρια, μηχανήματα και λοιπός εξοπλισμός, μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης, είναι επιλέξιμη εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:» Συνεπώς, κατ' εξαίρεση είναι επιλέξιμη η απόκτηση ακινήτων εφόσον πρόκειται για ακίνητα «... που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει ...». Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται ο περιορισμός της διάταξης της περίπτωσης 6 της παραγράφου 4.3 «Μέγιστα όρια προϋπολογισμού ανά κατηγορία ενισχύσεων» και συνεπώς η επιλέξιμη αξία ακινήτων που αποκτούνται από επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30% του προϋπολογισμού της αίτησης ενίσχυσης. Εφιστάται η προσοχή σας στο εξής: συνδυάζοντας τις διατάξεις της περίπτωσης 6 της παραγράφου 4.3 και της υποπερίπτωσης vi) της περίπτωσης εε) της παραγράφου 3α) και η απόκτηση μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού από επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει περιλαμβάνεται στο όριο του 30% του προϋπολογισμού της αίτησης ενίσχυσης.</p>
E-10	<p>Επισκέψιμο οινοποιείο σχεδιάζει την υποβολή αίτησης ενίσχυσης στο Υποέργο «Καινοτομία και Πράσινη Μετάβαση στη Μεταποίηση Αγροτικών Προϊόντων».</p> <p>Το επενδυτικό σχέδιο αποσκοπεί στην επέκταση της δυναμικότητας και τη θεμελιώδη αλλαγή της παραγωγικής διαδικασίας και περιλαμβάνει ενέργειες / δαπάνες για τον εκσυγχρονισμό των κτηριακών εγκαταστάσεων της παραγωγής, καθώς και την απόκτηση νέου προηγμένου παραγωγικού εξοπλισμού.</p> <p>Συγχρόνως η επένδυση περιλαμβάνει και δαπάνες για τις λοιπές εγκαταστάσεις / υποδομές του οινοποιείου και συγκεκριμένα για τον εκσυγχρονισμό της αίθουσας γευσιγνωσίας και του κοιτώνα φιλοξενίας των εποχιακών εργατών.</p> <p>Οι συγκεκριμένες δαπάνες είναι επιλέξιμες στο Υποέργο «Καινοτομία και Πράσινη Μετάβαση στη Μεταποίηση Αγροτικών Προϊόντων», σύμφωνα με την Κατηγορία ενισχύσεων «Περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις (ΓΑΚ, άρθρο 14 του τμήματος 1)», περίπτωση αα) Κατασκευή και εκσυγχρονισμός ακινήτων και δδ) αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εξοπλισμού;</p>
A-10	<p>Επιλέξιμες είναι επενδύσεις που αφορούν στην παραγωγική διαδικασία κατά τα οριζόμενα στον ΓΑΚ και την πρόσκληση. Συνεπώς οι δαπάνες για τον εκσυγχρονισμό της αίθουσας γευσιγνωσίας και του κοιτώνα φιλοξενίας των εποχιακών εργατών δεν είναι επιλέξιμες.</p>

E-11	Είναι επιλέξιμη η αγορά υποβρύχιας αντλίας, στα πλαίσια του Υποέργου Καινοτομία και Πράσινη Μετάβαση στην Μεταποίηση Αγροτικών Προϊόντων, του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας;
A-11	Εξαρτάται από τη χρήση και τη σύνδεσή της με την παραγωγική δραστηριότητα του φορέα.

E-12	Μια επιχείρηση που υποβάλλει προς έγκριση επενδυτικό σχέδιο, μπορεί να περιλαμβάνει μόνο δαπάνες εντός Περιφερειακών Ενισχύσεων;
A-12	Από το θεσμικό πλαίσιο δεν προκύπτει η υποχρέωση οι Περιφερειακές ενισχύσεις να συνδυάζονται υποχρεωτικά και με δαπάνες εκτός Περιφερειακών ενισχύσεων. Ωστόσο, εφίσταται η προσοχή σας στην αναγκαιότητα τήρησης των κριτηρίων επιλεξιμότητας 3 (Πράσινη μετάβαση) και 4 (Επένδυση στην καινοτομία και στον ψηφιακό μετασχηματισμό)

E-13	Σε επενδυτικό σχέδιο που περιλαμβάνει όχημα μεταφοράς προϊόντων και σύστημα ΑΠΕ με σκοπό την μείωση της κατανάλωσης ενέργειας (πχ Φ/Β με net metering), το ποσοστό των δύο αυτών δαπανών δύναται να φτάσει έως 60% του επιλέξιμου προϋπολογισμού (30% για το οχήματα και 30% για τις ΑΠΕ);
A-13	Στην παράγραφο 4.3 «Μέγιστα όρια προϋπολογισμού ανά κατηγορία ενισχύσεων» ορίζονται τα ακόλουθα: «8. Οι δαπάνες αγοράς οχημάτων κατά τα οριζόμενα στο Άρθρο 36 του ΓΑΚ, δεν ξεπερνούν το 30% του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.» και «9. Οι δαπάνες σε ΑΠΕ κατά τα οριζόμενα στο Άρθρο 41 του ΓΑΚ, δεν ξεπερνούν το 30% του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.» Συνεπώς το ποσοστό των δύο αυτών δαπανών δύναται να ανέλθει έως το 60% του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου.

E-14	Στην παράγραφο 4.2 σημείο 7 της προκήρυξης αναφέρεται το εξής: «Η ένταση της ενίσχυσης για δαπάνες που αφορούν στην προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ορίζεται σύμφωνα με τα ανώτατα όρια του Πίνακα 2 για κάθε περιφέρεια και δεν δύναται να ξεπερνά σε ποσοστό το 45% της επιλέξιμης δαπάνης» Στην παράγραφο 4. σημείο 9 της προκήρυξης αναφέρεται «Οι δαπάνες σε ΑΠΕ κατά τα οριζόμενα στο Άρθρο 41 του ΓΑΚ, δεν ξεπερνούν το 30% του συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου». Γιατί υπάρχει αυτή η διαφορά;
A-14	Το 45% αφορά την ένταση της ενίσχυσης για δαπάνες προώθησης της παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ, ενώ το 30% αφορά το ανώτατο ποσοστό των δαπανών αυτών στον προϋπολογισμό της επένδυσης.

E-15	Στην παράγραφο 3.7 Επιλέξιμες δαπάνες, στην περίπτωση 4 δ) ββ) γίνεται αναφορά σε βαρέα οχήματα. Άρα τα οχήματα είναι επιλέξιμα και για κίνηση εκτός της μονάδας;
A-15	Τα οχήματα της υποπερίπτωσης δ) περίπτωσης 4 της παραγράφου 3.7, δεν υπόκεινται στον περιορισμό της κίνησης εντός της μονάδας. Συνεπώς η προμήθεια βαρέων οχημάτων για κίνηση εκτός των ορίων του τόπου υλοποίησης είναι επιλέξιμη δαπάνη.

E-16	<p>Μία εταιρεία η οποία έχει ήδη αγοράσει και παγιοποιήσει τις άδειες χρήσης (modules) ενός ολοκληρωμένου συστήματος ERP, μπορεί να εντάξει στις δαπάνες της παραγράφου 3.7, περίπτωση θθ), τη δαπάνη εργασιών σχεδιασμού και ολοκληρωμένης ανάπτυξης (παραμετροποίησης) του ERP module που σχετίζεται με την παραγωγική διαδικασία της νέας επένδυσης;</p> <p>Να σημειωθεί ότι οι εργασίες σχεδιασμού και ολοκληρωμένης ανάπτυξης (παραμετροποίησης) του ERP module θα παγιοποιηθούν και θα σχετίζονται με την υποβαλλόμενη επένδυση. Επιπρόσθετα, το ERP module δεν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς τις εν λόγω εργασίες σχεδιασμού και ολοκληρωμένης ανάπτυξης (παραμετροποίησης).</p>
A-16	<p>Οι δαπάνες διέπονται από την αρχή του κινήτρου (περίπτωση 5 της παραγράφου 3.1). Συνεπώς η δαπάνη προμήθειας ERP είναι επιλέξιμη εφόσον υλοποιείται μετά την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης και αφορά αποκλειστικά στη νέα επενδυτική δραστηριότητα.</p>

E-17	<p>Στην προκήρυξη αναφέρεται ότι «ο δυνητικός δικαιούχος προβαίνει σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες, ώστε να αποδείξει ότι οι δαπάνες του καλύπτουν το σχετικό εύλογο κόστος. Στο πλαίσιο αυτό θα συλλέξει: α) τρεις προσφορές για κάθε μία από τις δαπάνες της αίτησης ενίσχυσης».</p> <p>Οι τρεις προσφορές θα πρέπει να προέρχονται από τρεις διαφορετικούς προμηθευτές ή μπορεί ένας προμηθευτής να υποβάλλει υπόψη του δικαιούχου τρεις διαφορετικές προσφορές για τον ίδιο τύπο δαπάνης (πχ τρία διαφορετικά λογισμικά αυτόματης παρακολούθησης της παραγωγής);</p>
A-17	<p>Ως εύλογο κόστος υλοποίησης των επενδύσεων νοείται η δαπάνη που πραγματικά καταβάλλεται από τον δικαιούχο και η οποία είναι αντίστοιχη της εμπορικής αξίας της επένδυσης. Δαπάνες που υπερβαίνουν το εύλογο κόστος προσαρμόζονται σ' αυτό από τα εμπλεκόμενα στις διαδικασίες αξιολόγησης όργανα. Το εύλογο κόστος των δαπανών, εκτός των έργων πολιτικού μηχανικού, όπως ορίζεται στην περίπτωση 10, της παραγράφου 16.1, της παραγράφου 16 «Υποχρεώσεις δικαιούχων» προσδιορίζεται μέσω τριών προσφορών. Εύλογο είναι το κόστος της χαμηλότερης προσφοράς. Οι τρεις προσφορές αφορούν ίδιων χαρακτηριστικών εξοπλισμό και προέρχονται από τρεις διαφορετικούς και ανεξάρτητους μεταξύ τους προμηθευτές. Για να είναι έγκυρες περιλαμβάνουν τα βασικά στοιχεία ταυτοποίησης του προμηθευτή (οπωσδήποτε ΑΦΜ και τηλέφωνο επικοινωνίας). Οι προσφορές δεν υποβάλλονται με την αίτηση ενίσχυσης αλλά αναζητούνται κατά το στάδιο της αξιολόγησης από τους αξιολογητές της παραγράφου 11.4. Οι προσφορές συνοδεύονται από πίνακα αντιπαραβολής προσφορών (θα χορηγηθεί σχετικό υπόδειγμα). Ο πίνακας για κάθε αιτούμενη δαπάνη αντιπαραβάλλει τις τρεις προσφορές. Για κάθε προσφορά συμπληρώνονται ο προμηθευτής, το ΑΦΜ, το τηλέφωνο επικοινωνίας, η μονάδα μέτρησης, η ποσότητα, το μοναδιαίο κόστος και το συνολικό κόστος. Η πρώτη προσφορά είναι πάντα αυτή του μικρότερου κόστους προμήθειας της δαπάνης.</p>

E-18	Παρακαλώ για την διευκρίνιση του σημείου ηη) της παραγράφου 3 της ενότητας 3.7 (Επιλέξιμες Δαπάνες). Αφορά υπάρχοντα μηχανολογικό εξοπλισμό, ο οποίος διαθέτει serial number;
A-18	Αφορά επιλέξιμο εξοπλισμό που θα αποκτηθεί στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης.

E-19	Μπορεί ο επενδυτής να αγοράσει βυτίο για μεταφορά λαδιού; Δεν είναι αντιληπτό αν είναι επιλέξιμο το βυτίο.
A19	Το βυτίο για μεταφορά λαδιού ανήκει στην κατηγορία των οχημάτων για οδικές μεταφορές αγαθών και προϊόντων και συνεπώς δύναται να ενισχυθεί εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της περίπτωσης 4δ) «Επενδυτικές ενισχύσεις προς επιχειρήσεις για την υπέρβαση ενωσιακών προτύπων ή για την αύξηση της προστασίας του περιβάλλοντος ελλείψει ενωσιακών προτύπων (ΓΑΚ, άρθρο 36 του τμήματος 7)» της παραγράφου 3.7 «Επιλέξιμες δαπάνες».

E20	Ένας επενδυτής έχει ένα ελαιοτριβείο για πολλά χρόνια. Πρόσφατα έκανε έναρξη για λειτουργία υποκαταστήματος. Μπορεί να κάνει επένδυση στο υποκατάστημα;
A20	Ναι, εφόσον τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της πρόσκλησης.

### 3. Μη Επιλέξιμες Δαπάνες

E21	Σύμφωνα με το σημείο 1 της παραγράφου 3.8 «Μη επιλέξιμες δαπάνες» της Πρόσκλησης, η απόκτηση κτηριακών εγκαταστάσεων παλαιών ή καινούριων κρίνεται μη επιλέξιμη εκτός της περίπτωσης της απόκτησης του συνόλου στοιχείων ενεργητικού, που ανήκουν σε επιχειρηματική εγκατάσταση που έχει κλείσει και η οποία αποκτάται από επενδυτή που δεν σχετίζεται με τον πωλητή και αποκλείει την απλή εξαγορά των μετοχών μιας επιχείρησης. Βάσει των παραπάνω, θα θέλαμε να διευκρινίσουμε αν είναι επιλέξιμη δαπάνη, η αγορά υφιστάμενης κτηριακής εγκατάστασης, η οποία σήμερα δεν χρησιμοποιείται και στην οποία παλιότερα υπήρχαν διαμερίσματα και εμπορικό κατάστημα;
A21	Σύμφωνα με την περίπτωση 1 της παραγράφου 3.8 «Μη επιλέξιμες δαπάνες» η απόκτηση κτιριακών εγκαταστάσεων δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη, εκτός της περίπτωσης που το ακίνητο αποτελεί στοιχείο ενεργητικού επιχειρηματικής εγκατάστασης η οποία αποκτάται στο σύνολό της. Συνεπώς, η απόκτηση ακινήτου που χρησιμοποιείται για κατοικία (ως διαμέρισμα ή διαμερίσματα) δεν είναι επιλέξιμη διότι δεν συνιστά επιχειρηματική εγκατάσταση. Αντίθετα, η απόκτηση ακινήτου που χρησιμοποιείται ως εμπορικό κατάστημα δύναται να κριθεί επιλέξιμη εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3, της υποπαραγράφου 3.7, της περίπτωσης 3, της υποπερίπτωσης α του σημείου εε)

E22	Νέα οινοποιητική μονάδα, της οποίας το μεταποιηόμενο προϊόν θα προέρχεται από ιδιοπαραγόμενη α' ύλη (σταφύλια) σε ποσοστό τουλάχιστον 40%, δύναται να εντάξει στις επιλέξιμες δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων την αγορά νέου γεωργικού ελκυστήρα και παρελκόμενων αυτού εξαρτημάτων; Ποιες είναι οι επιλέξιμες ενέργειες περιφερειακών ενισχύσεων που αφορούν την καλλιέργεια αμπελιού;
A22	Οι δαπάνες για ενσώματα ή σε άυλα στοιχεία ενεργητικού σε εκμεταλλεύσεις που συνδέονται με πρωτογενή γεωργική παραγωγή δεν είναι επιλέξιμες στο Υπομέτρο. Ωστόσο δαπάνες ενσώματων ή άυλων στοιχεία ενεργητικού σε εκμεταλλεύσεις που συνδέονται με πρωτογενή γεωργική παραγωγή είναι επιλέξιμες στο Υποέργο «ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ».

#### 4. Δικαιούχοι – Προϋποθέσεις

E23	Είναι επιλέξιμη υπό σύσταση ομόρρυθμη εταιρεία, από μη αγρότες, ελεύθερους επαγγελματίες;
A-23	Η περίπτωση δ) της υποπαραγράφου 1 της παραγράφου 5 «Δικαιούχοι» ορίζει ότι δικαιούχοι «... <i>δύνανται να κριθούν και υπό σύσταση νομικά πρόσωπα, ...</i> ». Συνεπώς είναι επιλέξιμη υπό σύσταση ομόρρυθμη εταιρεία. Στο ίδιο σημείο ουδεμία προϋπόθεση τίθεται για τους εταίρους/μετόχους των νομικών προσώπων, δικαιούχων του Υποέργου.

E-24	Ποια από τα προϊόντα που παράγει μια γαλακτοβιομηχανία είναι επιλέξιμα στη δράση της μεταποίησης; Ενδεικτικά αναφέρονται: Γιαούρτι, παγωτό, τυρί φέτα.
A-24	Επιλέξιμα μπορούν να είναι όλα τα προϊόντα που αναφέρετε, με την προϋπόθεση τήρησης των όρων και περιορισμών της παρούσας Πρόσκλησης.

E-25	Στην παρούσα πρόσκληση, στους δικαιούχους (ενότητα 5, παράγραφος 1, σημείο β), αναφέρονται οι εταιρείες του εμπορικού δικαίου. Ποιες εταιρείες ορίζονται ως εταιρείες εμπορικού δικαίου;
A-25	Ως εταιρείες εμπορικού δικαίου ορίζονται οι εξής: Ανώνυμες Εταιρίες, Εταιρίες Περιορισμένης Ευθύνης, Ομόρρυθμες Εταιρίες, Ετερόρρυθμες Εταιρίες και Ιδιωτικές Κεφαλαιουχικές εταιρίες.

E-26	Θα θέλαμε να μας απαντήσετε αν μπορεί να συμμετάσχει στο πρόγραμμα ένα νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου.
A-26	Στο Υποέργο επιλέξιμοι δικαιούχοι είναι μόνο τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (παράγραφος 5 «Δικαιούχοι»). Συνεπώς νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου δεν είναι επιλέξιμοι δικαιούχοι.

E-27	<p>Οινοποιείο παράγει 2 βασικά προϊόντα κρασί και τσίπουρο. Το επενδυτικό σχέδιο που μας ενδιαφέρει περιλαμβάνει δαπάνες μόνο για το κρασί. Δεδομένου ότι σύμφωνα με την πρόσκληση δικαιούχοι είναι: «Είναι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις του ν. 4430/2016 και εταιρίες του εμπορικού δίκαιου, εκτός αυτών της περίπτωσης α) πιο πάνω, οι οποίες εμφανίζουν βαθμό καθετοποίησης σε ποσοστό τουλάχιστον 40%, αξιοποιώντας ιδιοπαραγόμενα αγροτικά προϊόντα», σας θέτω το παρακάτω ερώτημα:</p> <p>Αν στο τελικό προϊόν οίνου τηρούμε την προϋπόθεση του 40% βαθμού καθετοποίησης ενώ στα αποστάγματα όχι, είμαστε επιλέξιμοι ως δικαιούχοι; Διαφορετικά, η απαίτηση περί καθετοποίησης εφαρμόζεται στο σύνολο των προϊόντων πχ οίνος και τσίπουρα ή στο προϊόν για το οποίο κάνουμε αίτηση;</p>
A-27	<p>Η υποπερίπτωση αα) της περίπτωσης β) της παραγράφου 1 του άρθρου 5 «Δικαιούχοι» ορίζει ότι το 40% της αξίας των α' υλών «... που χρησιμοποιούνται στην ενισχυόμενη επένδυση ...» είναι γεωργικό προϊόν συμβολαιακής γεωργίας. Συνεπώς, η προϋπόθεση του 40% αφορά στην ενισχυόμενη επένδυση, δηλαδή στο προτεινόμενο με την αίτηση ενίσχυσης επενδυτικό σχέδιο/ προϊόν .</p>
E-28	<p>Η υποχρέωση της εφαρμογής συμβολαιακής γεωργίας από τους δικαιούχους αφορά συμβόλαια προμήθειας Α' υλών που χρησιμοποιούνται στην ενισχυόμενη επένδυση μόνο από την Ελλάδα ή η προμήθεια των πρώτων υλών στα πλαίσια της συμβολαιακής γεωργίας μπορεί να γίνει από</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης;</li> <li>• Από τρίτες χώρες (εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ;</li> </ul>
A-28	<p>Ο ΓΑΚ και κατά συνέπεια και η παρούσα πρόσκληση δεν εφαρμόζεται στα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που συνιστούν, είτε αυτά καθαυτά, είτε οι όροι που τα συνοδεύουν ή η εφαρμοζόμενη μέθοδος χρηματοδότησής τους, παραβίαση του δικαίου της Ένωσης που τα καθιστά παράνομα στο σύνολό τους, και ιδίως σε μέτρα ενίσχυσης βάσει των οποίων η χορήγηση ενισχύσεων υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να χρησιμοποιεί προϊόντα εγχώριας παραγωγής ή εθνικές υπηρεσίες. Συνεπώς η υποχρέωση εφαρμογής της συμβολαιακής γεωργίας δεν περιορίζεται μόνο σε συμβόλαια για Α' ύλες από την Ελλάδα. Δεν συμμετέχουν όμως στη συμβολαιακή γεωργία Τρίτες χώρες.</p>
E-29	<p>Για την υποβολή αίτησης ενίσχυσης, ποιο δικαιολογητικό απαιτείται προκειμένου να τεκμηριώνεται ότι το 40% κατ' έτος, της αξίας του γεωργικού προϊόντος που χρησιμοποιείται, ως Α' ύλη, στην ενισχυόμενη επένδυση, είναι γεωργικό προϊόν συμβολαιακής γεωργίας; Στην προκήρυξη δεν αναφέρεται ρητά το εν λόγω δικαιολογητικό, αν και αποτελεί κριτήριο ελέγχου επιλεξιμότητας. Αναφέρεται μόνο στην τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.</p>
A-29	<p>Με την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης δεν προβλέπεται η υποβολή δικαιολογητικών σχετικών με την συμβολαιακή γεωργία. Η υπαγωγή του δυνητικού δικαιούχου στην περίπτωση της συμβολαιακής γεωργίας ή στην καθετοποίηση τεκμαίρεται από την οικονομοτεχνική μελέτη. Σε αντίθετη περίπτωση η αίτηση ενίσχυσης απορρίπτεται.</p>



E-30	<p>Στην παράγραφο 5.1. στο σημείο γ ) αναφέρεται το εξής «πιο πάνω, οι οποίες εμφανίζουν βαθμό καθετοποίησης σε ποσοστό τουλάχιστον 40%, αξιοποιώντας ιδιοπαραγόμενα αγροτικά προϊόντα. Η υποχρέωση διατήρησης του ποσοστού καθετοποίησης ξεκινάει μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησης της επένδυσης και είναι 3-ετή».</p> <p>Η προϋπόθεση αυτή αφορά την μελλοντική κατάσταση που θα προκύψει μετά την επένδυση ή την υφιστάμενη και την μελλοντική κατάσταση;</p>
A-30	<p>Με την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης δεν προβλέπεται η υποβολή δικαιολογητικών σχετικών με την καθετοποίηση. Η υπαγωγή του δυνητικού δικαιούχου στην περίπτωση της συμβολαιακής γεωργίας ή στην καθετοποίηση τεκμαίρεται από την οικονομοτεχνική μελέτη. Σε αντίθετη περίπτωση η αίτηση ενίσχυσης απορρίπτεται.</p>

E-31	<p>Μια εταιρία επιθυμεί να εντάξει στο Επενδυτικό Σχέδιο που θα υποβάλλει και μία γραμμή παραγωγής τζατζικιού, η οποία συμπεριλαμβάνει Μηχανολογικό Εξοπλισμό.</p> <p>Η παραγωγή τζατζικιού θα περιλαμβάνει την αγορά και ανάμειξη πρώτων υλών, ως εξής:</p> <p>α. Γιαούρτι ως Γαλακτοκομικό προϊόν (σαφής αναφορά στο Κεφάλαιο 4 του Παραρτήματος Ι και στο Κεφάλαιο 1 περ.ii της Προδημοσιευμένης Προκήρυξης).</p> <p>β. Αγγούρι, άνηθος κτλ (σαφής αναφορά στο Κεφάλαιο 7 του Παραρτήματος Ι και στο Κεφάλαιο 1 περ. χι της Προδημοσιευμένης Προκήρυξης).</p> <p>Με βάση τα ανωτέρω, παρακαλούμε να μας επιβεβαιώσετε ότι ο Μηχανολογικός Εξοπλισμός, ο οποίος θα παράγει ως τελικό προϊόν Τζατζίκι και θα επεξεργάζεται ως α' ύλες γιαούρτι, αγγούρι, άνηθο, λάδι, δηλαδή α' ύλες οι οποίες σχεδόν στο σύνολό τους συμπεριλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της ΣΛΕΕ, αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη και μπορεί να συμπεριληφθεί στο επενδυτικό σχέδιο.</p> <p>Επιπλέον, θα θέλαμε να ρωτήσουμε αν πρέπει όλες οι προαναφερόμενες α' ύλες (γιαούρτι, αγγούρι, άνηθος, λάδι) να καλύπτουν τα οριζόμενα κριτήρια της προδημοσίευσης της πρόσκλησης αναφορικά με τη συμβολαιακή γεωργία σε ποσοστό κατ' ελάχιστον 40% η καθεμία.</p>
A-31	<p>Η μεταποίηση γεωργικού προϊόντος για την παραγωγή μη γεωργικού προϊόντος είναι επιλέξιμη προς ένταξη, σύμφωνα με το καθεστώς β) της παραγράφου 1 της πρόσκλησης. Όλες οι α' ύλες, που αφορούν γεωργικό προϊόν, θα καλύπτουν τα οριζόμενα κριτήρια της πρόσκλησης αναφορικά με τη συμβολαιακή γεωργία σε ποσοστό κατ' ελάχιστον 40% της αξίας μίας εκάστου εξ αυτών που χρησιμοποιούνται.</p>

E-32	<p>Για την υποχρέωση της συμβολαιακής γεωργίας, θα πρέπει ο ωφελούμενος του έργου να έχει συνάψει ο ίδιος τα συμβόλαια με τους γεωργούς; Εναλλακτικά μπορεί πχ ένα σφαγείο να έχει συμβόλαια με κτηνοτρόφους και ο ωφελούμενος της δράσης να αγοράζει τα προϊόντα του σφαγείου; Πληρείται η υποχρέωση της συμβολαιακής σε αυτή την περίπτωση;</p>
A-32	<p>Τα συμβόλαια συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου της ενίσχυσης και των παραγωγών του γεωργικού προϊόντος και όχι μεταξύ ενδιαμέσων (πχ χονδρέμπορων) και του δικαιούχου.</p> <p>Εξαιρέση αποτελούν συμβόλαια που συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου και φορέων όπως Ομάδες Παραγωγών (Ομ.Π.), Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.),</p>

	Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών, Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) και Ανώνυμες Εταιρίες των οποίων η πλειοψηφία των μετοχών ανήκει σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς του ν. 4673/2020 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις», τα οποία είναι αποδεκτά.
E-33	Αν η επένδυση δεν μπορεί να διαχωριστεί από το υπόλοιπο εργοστάσιο πως υπολογίζεται η υποχρέωση της συμβολοιακής γεωργίας; πχ η επένδυση περιλαμβάνει μία γραμμή παραγωγής αλλά και ανιχνευτή μετάλλων από τον οποίο περνάει το σύνολο της παραγωγής από τις υφιστάμενες γραμμές. Η υποχρέωση της συμβολοιακής γεωργίας θα αφορά το σύνολο της παραγωγής;
A-33	Στην περίπτωση που η προτεινόμενη επένδυση δεν διαχωρίζεται από τη συνολική δραστηριότητα του δικαιούχου, η υποχρέωση του 40% της συμβολοιακής γεωργίας ή της καθετοποίησης αφορά το σύνολο των γεωργικών προϊόντων που χρησιμοποιούνται ως α' ύλη στην παραγωγική δραστηριότητα.
E-34	Για την υποχρέωση της συμβολοιακής γεωργίας, το 40% θα αφορά μόνον το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο ή θα αφορά όλες τις πρώτες ύλες που θα επεξεργάζεται η επιχείρηση; Παράδειγμα μία επιχείρηση έχει 4 μονάδες και η επένδυση θα αφορά μια μονάδα ή θα υπάρχει ίδρυση νέας μονάδας - υποκαταστήματος; Το τελικό προϊόν προτεινόμενης επένδυσης είναι μη γεωργικό και το 40% της αξίας του γεωργικού προϊόντος που θα χρησιμοποιείται ως Α' ύλη θα είναι γεωργικό προϊόν συμβολοιακής γεωργίας η οποία όμως θα εφαρμόζεται από τον προμηθευτή του εργοστασίου με γεωργούς και όχι απευθείας της βιομηχανίας με γεωργούς. Παράδειγμα: ο υποψήφιος φορέας της επένδυσης – βιομηχανία προμηθεύεται τοματοπολτό από τον προμηθευτή του, ο οποίος παίρνει α' ύλη – τομάτες με συμβολοιακή γεωργία. Θα εξυπηρετούνται οι σκοποί του προγράμματος;
A-34	Η υποπερίπτωση αα) της περίπτωσης β) της παραγράφου 1 του άρθρου 5 «Δικαιούχοι» ορίζει ότι το 40% της αξίας των α' υλών «... που χρησιμοποιούνται στην ενισχυόμενη επένδυση ...» είναι γεωργικό προϊόν συμβολοιακής γεωργίας. Συνεπώς, η προϋπόθεση του 40% αφορά στην ενισχυόμενη επένδυση, δηλαδή στο προτεινόμενο με την αίτηση ενίσχυσης επενδυτικό σχέδιο/ προϊόν. Τα συμβόλαια συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου της ενίσχυσης και των παραγωγών του γεωργικού προϊόντος και όχι μεταξύ ενδιαμέσων (πχ χονδρέμπορων) και του δικαιούχου. Εξαιρέση αποτελούν συμβόλαια που συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου και φορέων όπως Ομάδες Παραγωγών (Ομ.Π.), Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.), Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών, Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) και Ανώνυμες Εταιρίες των οποίων η πλειοψηφία των μετοχών ανήκει σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς του ν. 4673/2020 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις», τα οποία είναι αποδεκτά.

E-35	Μπορεί μια επιχείρηση (αλευρόμυλοι) να κάνει μια σύμβαση με έμπορο που συνεργάζεται και να ορίζει ότι ο έμπορος θα έχει συμβολαιακή γεωργία με τον γεωργό αντί της επιχείρησης;
A-35	Τα συμβόλαια συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου της ενίσχυσης και των παραγωγών του γεωργικού προϊόντος και όχι μεταξύ ενδιάμεσων (πχ χονδρέμπορων) και του δικαιούχου. Εξαίρεση αποτελούν συμβόλαια που συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου και φορέων όπως Ομάδες Παραγωγών (Ομ.Π.), Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.), Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών, Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) και Ανώνυμες Εταιρίες των οποίων η πλειοψηφία των μετοχών ανήκει σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς του ν. 4673/2020 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις», τα οποία είναι αποδεκτά.
E-36	Επιχείρηση (Α.Ε.) που έχει στους κόλπους της Οργάνωση Παραγωγών (δυνητικός δικαιούχος) έχει ως δραστηριότητα το εμπόριο (χονδρικό εμπόριο) σταφίδας, ξηρών καρπών, ελαιολάδου, βρώσιμων ελαίων & λιπών. Επιθυμεί να κατασκευάσει κτίριο σε ενοικιαζόμενο γήπεδο όπου θα στεγαστούν και τα μηχανήματα, τα οποία επίσης θα αγοραστούν μέσω της επένδυσης, για την επεξεργασία της σταφίδας (καθαρισμός, διαλογή, τυποποίηση για πρώτη πώληση), την οποία προμηθεύεται από την Ομάδα Παραγωγών της. Γνωρίζουμε ότι δεν έχει επιλέξιμο ΚΑΔ αυτή την στιγμή, αλλά προτίθεται να προσθέσει κατάλληλο ΚΑΔ ώστε να είναι επιλέξιμη. Μπορεί η προσθήκη ΚΑΔ να γίνει, εφόσον ενταχθεί η Οργάνωση Παραγωγών ή θα πρέπει να προσθέσουμε τώρα τον ΚΑΔ; Υπάρχει κάποιος ΚΑΔ που πιθανώς να είναι κατάλληλος και επιλέξιμος για τις άνω δραστηριότητες που θα αναπτύξει ο δυνητικός δικαιούχος;
A-36	Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παράρτημα Ι_2 της πρόσκλησης, η προσθήκη του επιλέξιμου ΚΑΔ πρέπει να έχει ολοκληρωθεί μέχρι την υποβολή των δικαιολογητικών ένταξης. Επιλέξιμοι είναι οι ΚΑΔ του σχετικού παραρτήματος
E-37	Αναφορικά με τη δυνατότητα συμμετοχής εμπορικών εταιρειών εφόσον μεταποιούν ή/και εμπορεύονται γεωργικό προϊόν με παραγόμενο τελικό γεωργικό προϊόν κατ' ελάχιστον το 40% κατά έτος της αξίας Α' υλών που χρησιμοποιούνται στην ενισχυόμενη επένδυση είναι γεωργικό προϊόν συμβολαιακής γεωργίας, εταιρεία η οποία επεξεργάζεται δύο διαφορετικά αγροτικά προϊόντα (Α και Β), η οποία καλύπτει τον όρο του 40% για το προϊόν Α και όχι στο σύνολο της ποιότητας και των δύο προϊόντων (Α+Β), δύναται να υποβάλλει επενδυτικό σχέδιο που θα εξυπηρετεί αποκλειστικά τη δραστηριότητα του προϊόντος Α για το οποίο ικανοποιεί την απαίτηση του προγράμματος;
A-37	Η υποπερίπτωση αα) της περίπτωσης β) της παραγράφου 1 του άρθρου 5 «Δικαιούχοι» ορίζει ότι το 40% της αξίας των α' υλών «... που χρησιμοποιούνται στην ενισχυόμενη επένδυση ...» είναι γεωργικό προϊόν συμβολαιακής γεωργίας. Συνεπώς, η προϋπόθεση του 40% αφορά στην ενισχυόμενη επένδυση, δηλαδή στο προτεινόμενο με την αίτηση ενίσχυσης επενδυτικό σχέδιο/ προϊόν και ειδικότερα στην συγκεκριμένη ερώτηση το προϊόν Α υπό την προϋπόθεση ότι οι αιτούμενες δαπάνες αφορούν αποκλειστικά στο προϊόν Α.

E-38	Η πρόσκληση αφορά αγρότες ειδικού και γενικού καθεστώτος με πάγκους στη λαϊκή ή χωρίς;
A-38	Δεν αφορά αγρότες ως ατομικές επιχειρήσεις / φυσικά πρόσωπα.

E-39	Μπορεί να υλοποιηθεί επένδυση της ίδιας επιχείρησης (ένα ΑΦΜ) αλλά σε δύο διαφορετικές τοποθεσίες; Δηλαδή μπορεί να βάλει τα σιλό η επιχείρηση στη τοποθεσία Α (περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας) και να κάνει και στην τοποθεσία Β την υπόλοιπη επένδυση (επίσης περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας)
A-39	Στην περίπτωση που ο δυνητικός δικαιούχος θα υλοποιήσει το επενδυτικό του σχέδιο σε διαφορετικούς τόπους υλοποίησης, αυτό είναι δυνατό με μία αίτηση, με τον περιορισμό ότι οι διαφορετικοί τόποι υλοποίησης είτε ανήκουν στην ίδια Περιφέρεια είτε σε όμορες Περιφερειακές Ενότητες ακόμα και στην περίπτωση που οι όμορες Περιφερειακές Ενότητες δεν ανήκουν στην ίδια Περιφέρεια. Δυνητικός δικαιούχος που προτίθεται να υλοποιήσει επενδυτικό σε διαφορετικές Περιφέρειες ή σε μη όμορες Περιφερειακές Ενότητες, υποβάλλει μία αίτηση ανά Περιφέρεια ή/και Περιφερειακή Ενότητα με αντίστοιχη προσαρμογή των ποσοστών ενίσχυσης. Στις περιπτώσεις υλοποίησης επενδύσεων σε "logistics" υποβάλλεται μία αίτηση ακόμα και αν οι Περιφερειακές Ενότητες δεν είναι όμορες.

E-40	Εκκοκκιστήριο βάμβακος, λόγω του ότι το βαμβάκι αποτελεί μονοετή καλλιέργεια, συνάπτει μέχρι τώρα συμβόλαια συμβολαιακής γεωργίας για ένα (1) έτος, τα οποία αντιπροσωπεύουν άνω του 40% των πρώτων υλών που χρησιμοποιεί. Εάν κατά την ολοκλήρωση της επένδυσης συνεχίσει να συνάπτει συμβόλαια ενός (1) έτους, είναι επιλέξιμο να ανανεώνει ετησίως κάθε νέο συμβόλαιο για την πρώτη τριετία και κάθε έτος να γίνεται αναφορά ότι το νέο συμβόλαιο αποτελεί συνέχιση του προηγούμενου; Θα ληφθεί υπόψη ως ενιαίο συμβόλαιο 3-ετούς διάρκειας;
A-40	Η υποπερίπτωση γγ), της περίπτωσης β), της παραγράφου 1, του άρθρου 5 «Δικαιούχοι» ορίζει ότι «η υποχρέωση εφαρμογής της συμβολαιακής γεωργίας ξεκινάει από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της υλοποίησης της επένδυσης και τα συμβόλαια είναι τουλάχιστον 3-ετούς διάρκειας.» Συνεπώς, ετήσια συμβόλαια δεν γίνονται αποδεκτά από το Υποέργο.

E-41	Σφαγείο κρεάτων το οποίο θέλει να εκσυγχρονίσει τις εγκαταστάσεις του, παρέχει τις υπηρεσίες του κατά 70% σε τρίτους για την σφαγή κρεάτων και το υπόλοιπο 30% αφορά την παραγωγή δικών του κρεάτων που διαθέτει προς χονδρική πώληση. Η υποχρέωση συμβολαιακής γεωργίας θα αφορά το σύνολο της παραγωγικής δυναμικότητας της μονάδας ή μόνο το μέρος αυτής που αφορά τη δική του παραγωγή και πώληση κρεάτων; Προβλέπεται να παρέχετε κάποιο πρότυπο σύμβασης όσον αφορά τη συμβολαιακή γεωργία ή να διευκρινιστεί ποιά είναι τα απαραίτητα σε μια τέτοια σύμβαση πεδία και περιεχόμενα;
A-41	Εφόσον το σφαγείο σφάζει 30-70 αυτή η σχέση θα πρέπει να γίνει 40-60 ώστε να εκπληρώνεται η προϋπόθεση του 40% της καθετοποίησης (περίπτωση γ, της παραγράφου 1 του άρθρου 5 «Δικαιούχοι»). Ωστόσο, εφόσον επιλεγεί η προϋπόθεση της συμβολαιακής, η τήρηση του 40% θα εξαρτηθεί κατά πόσο οι δαπάνες είναι διακριτές ή όχι. Αν δεν είναι διακριτές, η συμβολαιακή θα αφορά

	το σύνολο του γεωργικού προϊόντος που χρησιμοποιεί το σφαγείο. Δεν παρέχεται πρότυπο σύμβασης.
--	---

E-42	<p>Πρόκειται υποβληθεί αίτηση από εταιρεία παραγωγής επιτραπέζιας ελιάς για νέα μονάδα/δραστηριότητα της επιχείρησης (αρχική επένδυση), και οι δαπάνες που θα υποβληθούν προς έγκριση θα ανήκουν στους εξής ΚΑΔ που περιλαμβάνονται στους επιλέξιμους ΚΑΔ του παραρτήματος VIII:</p> <p>10.41.23.01 Παραγωγή πυρηνέλαιου, ακατέργαστου. 10.41.41.01 Παραγωγή και κατεργασία ελαιοπυρήνα.</p> <p>Πρόκειται για μεταποίηση <b>από γεωργικό προϊόν σε γεωργικό</b>, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι της ΣΛΕΕ, συγκεκριμένα από την κατηγορία 15.17   Υπολείμματα προκύπτοντα εκ της επεξεργασίας των λιπαρών ουσιών ή των ζωικών ή φυτικών κηρών   (1517 90 99) στην κατηγορία 15.07   Έλαια φυσικά μόνιμα, ρευστά ή αλοιφώδη, ακαθάριστα κεκαθαρμένα ή εξηυγενισμένα   (1509 10 80).</p> <p>Προκύπτει το εξής θέμα: Πως καλύπτεται η προϋπόθεση της συμβολαιακής γεωργίας; Θα γίνουν δεκτά τα συμβόλαια με τα ελαιοτριβεία που θα παρέχουν την πρώτη ύλη;</p>
A-42	<p>Οι διατάξεις της υποπερίπτωση β) και γ) της περίπτωση 1 της παραγράφου 5 «Δικαιούχοι» ορίζουν ότι ένας δικαιούχος προκειμένου να κριθεί επιλέξιμος θα πρέπει να εκπληρώνει την προϋπόθεση του 40% με 3ετή συμβόλαια ή με καθετοποίηση. Ειδικότερα, τα συμβόλαια συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου της ενίσχυσης και των παραγωγών του γεωργικού προϊόντος που χρησιμοποιείται ως α' ύλη. Εξαιρέση αποτελούν συμβόλαια που συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου και φορέων όπως Ομάδες Παραγωγών (Ομ.Π.), Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.), Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών, Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) και Ανώνυμες Εταιρίες των οποίων η πλειοψηφία των μετοχών ανήκει σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς του ν. 4673/2020 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις», τα οποία είναι αποδεκτά. Αίτηση ενίσχυσης που δεν εκπληρώνει τις πιο πάνω προϋποθέσεις απορρίπτεται, ανεξάρτητα αν αιτείται δαπάνες επιλέξιμου ΚΑΔ.</p>

## 5. Κριτήρια Αποκλεισμού

E-43	<p>Σε ότι αφορά τα κριτήρια αποκλεισμού της παραγράφου 6.2 της Πρόσκλησης, -Τι εννοείται από τις διατυπώσεις; α/α 7. Σε περίπτωση που το ποσό της ενίσχυσης καθορίζεται με βάση την τιμή ή την ποσότητα των εν λόγω προϊόντων που αγοράζονται από πρωτογενείς παραγωγούς ή διατίθενται στην αγορά από τις οικείες επιχειρήσεις. α/α 8. Σε περίπτωση που οι ενισχύσεις σχετίζονται με εξαγωγές. α/α 9. Σε περίπτωση που οι ενισχύσεις εξαρτώνται από την κατά προτίμηση χρήση εγχώριων προϊόντων αντί των εισαγόμενων.</p>
A-43	Όπως ορίζονται στην πρόσκληση και στον ΓΑΚ

## 6. Χρηματοδότηση Επενδυτικού Σχεδίου

E-44	Σε προϋπολογισμό 500.000 € η ίδια συμμετοχή είναι 250.000 €. Θα πρέπει η βεβαίωση μέσου υπολοίπου να είναι για 250.000 € ή για το 25%της επένδυσης, δηλαδή 125.000 €;
A-44	Ο δυνητικός δικαιούχος αποδεικνύει ότι διαθέτει την απαιτούμενη ιδιωτική συμμετοχή που σύμφωνα με την περίπτωση 5 της παραγράφου 4.4 «Χρηματοδότηση επενδυτικού σχεδίου – Παρεχόμενες ενισχύσεις» προκύπτει ως διαφορά «... μεταξύ του επιλέξιμου προϋπολογισμού και της δημόσιας ενίσχυσης.» Συνεπώς, στην προκειμένη περίπτωση ο δυνητικός δικαιούχος αποδεικνύει ότι διαθέτει ιδιωτική συμμετοχή ύψους 250.000 €. Η απόδειξη γίνεται με ίδια κεφάλαια ή/και με εξωτερική χρηματοδότηση. Η εξωτερική χρηματοδότηση διέπτετε από τον περιορισμό «... ότι ποσοστό 25% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.». Συνεπώς, στην προκειμένη περίπτωση, εάν γίνει χρήση τραπεζικού δανεισμού, δηλαδή εξωτερικής χρηματοδότησης, πόσο ύψους 125.000 €, που αντιστοιχεί στο 25% του προϋπολογισμού, είναι απαλλαγμένο κρατικής χρηματοδότησης, δηλαδή για παράδειγμα δεν προέρχεται από δάνειο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.
E-45	Αν θεωρήσουμε ότι το επενδυτικό σχέδιο δικαιούται ένταση ενίσχυσης 55%, το υπόλοιπο 45% που θα είναι η ίδια συμμετοχή μπορεί να καλυφθεί όλο το ποσοστό με δάνειο;
A-45	Η περίπτωση 5 της παραγράφου 4.4 «Χρηματοδότηση επενδυτικού σχεδίου – Παρεχόμενες ενισχύσεις» ορίζει ότι «Η ιδιωτική συμμετοχή δύναται να περιλαμβάνει ίδια κεφάλαια ή/και εξωτερική χρηματοδότηση με τον περιορισμό ότι ποσοστό 25% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.» Συνεπώς, είναι δυνατόν το σύνολο της ιδιωτικής συμμετοχής να αποδεικνύεται με τραπεζικό δανεισμό, υπό τον περιορισμό του 25%, δηλαδή για παράδειγμα δεν μπορεί να προέρχεται από δάνειο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.
E-46	«Χρηματοδότηση επενδυτικού σχεδίου – Παρεχόμενες ενισχύσεις» Ο περιορισμός όσον αφορά τη σώρευση κρατικών ενισχύσεων σε σχέση με τα δάνεια του ΤΑΑ, θα είναι στα ποσοστά που αναγράφονται σε αυτή την πρόσκληση ή τα ποσοστά του ΧΠΕ;
A-46	Η ένταση της ενίσχυσης και τα ανώτατα όρια προϋπολογισμού ανά κατηγορία δαπανών, καθορίζονται από τις υποπαραγράφους 4.2 και 4.3 της πρόσκλησης

## 7. Υποβολή Αιτήσεων

E-47	Εκτός από την ηλεκτρονική υποβολή του αιτήματος ενίσχυσης απαιτείται και η υποβολή φυσικού φακέλου;
A-47	Σύμφωνα με το άρθρο 10 της πρόσκλησης δεν προβλέπεται η υποβολή φυσικού φακέλου.
E-48	Η Πρόσκληση αναφέρει ότι η αίτηση μαζί με το σύνολο των δικαιολογητικών υποβάλλονται με ψηφιακή υπογραφή (όπου απαιτείται) στην Ενιαία Ψηφιακή Πύλη του Δημοσίου – <a href="http://www.gov.gr">www.gov.gr</a> – στην ενότητα Γεωργία και κτηνοτροφία / Γεωργική Επιχειρηματικότητα, αφού πρώτα ο χρήστης κάνει εγγραφή. Ο εν δυνάμει δικαιούχος που θα πρέπει να κάνει εγγραφή;
A-48	Δεν απαιτείται εγγραφή. Η είσοδος γίνεται μη τη χρήση κωδικών Taxisnet.
E-49	Όταν αναφέρεστε στην Ψηφιακή υπογραφή τι εννοείτε; Ο κάθε δικαιούχος θα πρέπει να κάνει τις διαδικασίες να εκδώσει ψηφιακή υπογραφή;
A-49	Ο υποψήφιος θα πρέπει είτε να εκδώσει ψηφιακή υπογραφή είτε να προβεί σε πιστοποίηση γνησιότητας του εγγράφου μέσω του <a href="http://gov.gr">gov.gr</a>
E-50	Μια επιχείρηση, ενδιαφέρεται να κάνει δυο επενδύσεις, η μια επένδυση αφορά μηχανολογική και κτιριακή επέκταση σε τυποποιητήριο και η άλλη επένδυση αφορά logistics και πρόκειται να γίνει σε άλλο οικόπεδο από την πρώτη επένδυση (το κτήριο logistics είναι απέναντι από το τυποποιητήριο). Η εταιρεία θα πρέπει να προχωρήσει στην υποβολή δυο διαφορετικών αιτήσεων ή μπορεί να τα συμπεριλάβει και τα δυο σε μια αίτηση και μία οικονομοτεχνική μελέτη;
A-50	Η περίπτωση 3 της παραγράφου 10.3 «Περίοδος και διαδικασία υποβολής αιτήσεων ενίσχυσης» ορίζει ότι «Η αίτηση ενίσχυσης μπορεί να αφορά σε περισσότερους από έναν ΚΑΔ.». Συνεπώς, στην ίδια αίτηση ενίσχυσης είναι δυνατός ο συνδυασμός περισσότερων δραστηριοτήτων.
E-51	Δύναται επιχείρηση να συνδυάσει σε ένα επενδυτικό σχέδιο και εντός της ίδιας μονάδας, τόσο μεταποίηση και εμπορία γεωργικού προϊόντος με τελικό αποτέλεσμα γεωργικό προϊόν όσο και μεταποίηση και εμπορία γεωργικού προϊόντος με τελικό αποτέλεσμα μη γεωργικό προϊόν (ειδικότερα προϊόν κρεατοσκεύασμα, το οποίο προκύπτει μετά από 2η μεταποίηση γεωργικού προϊόντος);
A-51	Η περίπτωση 3 της παραγράφου 10.3 «Περίοδος και διαδικασία υποβολής αιτήσεων ενίσχυσης» ορίζει ότι «Η αίτηση ενίσχυσης μπορεί να αφορά σε περισσότερους από έναν ΚΑΔ.». Συνεπώς, στην ίδια αίτηση ενίσχυσης είναι δυνατός ο συνδυασμός περισσότερων δραστηριοτήτων είτε αυτές εμπίπτουν στην μεταποίηση γεωργικού προϊόντος είτε στην μεταποίηση μη γεωργικού προϊόντος.

E-52	<p>Αναφέρεται στην προκήρυξη ότι μία επιχείρηση μπορεί σε μία επενδυτική πρόταση να υποβάλλει για τρεις τόπους υλοποίησης πχ στην έδρα και σε δύο υποκαταστήματα σε λειτουργία.</p> <p>Η αρχική επένδυση (αύξηση δυναμικότητας άνω του 20%) απαιτείται και στους τρεις τόπους υλοποίησης ή δύναται να επιτευχθεί συνολικά η αύξηση άνω του 20% για όλο το ΑΦΜ – για όλη την επιχείρηση; Παράδειγμα, η εταιρεία στην έδρα της υλοποιεί επένδυση με χαρακτήρα αρχικής επένδυσης και αύξηση δυναμικότητας άνω του 20% σε σύγκριση με την δυναμικότητα που έχουν όλες οι μονάδες της και στα δύο υποκαταστήματα εγκαθιστά πχ φωτοβολταϊκό σταθμό net metering στο ένα υποκατάστημα και μονάδα βιολογικού καθαρισμού στο άλλο.</p>
A-52	<p>Στην περίπτωση υποβολής αίτησης ενίσχυσης σε περισσότερες δραστηριότητες και ΚΑΔ, οι προϋποθέσεις της αρχικής επένδυσης τεκμηριώνονται ανά δραστηριότητα και ΚΑΔ ανεξάρτητα του τόπου ή των τόπων υλοποίησης των δραστηριοτήτων. Συνεπώς, εάν δυνητικός δικαιούχος υποβάλλει αίτηση ενίσχυσης για δύο διαφορετικούς ΚΑΔ με σκοπό «την επέκταση της δυναμικότητας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης», θα πρέπει για κάθε ΚΑΔ να τεκμηριώσει την αύξηση της δυναμικότητας κατά 20%. Εφιστάται η προσοχή σας στο εξής: α) σύμφωνα με την περίπτωση 6 της παραγράφου 3.1 «Γενικές προϋποθέσεις ένταξης στο Υπόεργο», «Κάθε αίτηση ενίσχυσης προκειμένου να κριθεί επιλέξιμη για ένταξη στο Υπόεργο, ..., περιλαμβάνει περιφερειακές ενισχύσεις» β) οι ενισχύσεις χορηγούνται ανάλογα τον τόπο υλοποίησης και το μέγεθος του δυνητικού δικαιούχου για «αρχική επένδυση» ή για «αρχική επένδυση για νέα οικονομική δραστηριότητα». Στο παράδειγμα που αναφέρετε οι δαπάνες προμήθειας ΑΠΕ και εγκατάστασης βιολογικού καθαρισμού δεν συνιστούν δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων. Ως εκ τούτου, δεν υπόκεινται στον περιορισμό του 20% και επιπλέον, εάν οι μόνες δαπάνες της αίτησης ενίσχυσης είναι η προμήθεια ΑΠΕ και εγκατάστασης βιολογικού καθαρισμού, η αίτηση ενίσχυσης απορρίπτεται γιατί δεν περιλαμβάνει δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων.</p>
E-53	<p>Εταιρεία επιθυμεί να προβεί στις παρακάτω επενδύσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Εκσυγχρονισμός και αύξηση δυναμικότητας μονάδας επεξεργασίας κρέατος που βρίσκεται στο Οικόπεδο Α</li> <li>• Εκσυγχρονισμός και κτιριακή επέκταση, μονάδας αποθήκευσης κρεάτων υπό ψύξη, που εξυπηρετεί την παραγωγική και εμπορική δραστηριότητα της μεταποιητικής μονάδας. Η μονάδα αποθήκευσης κρεάτων υπό ψύξη, βρίσκεται σε γειτονικό οικόπεδο Β και έχει ξεχωριστή άδεια λειτουργίας από την μεταποιητική μονάδα.</li> </ul> <p>Θα πρέπει να υποβληθούν δύο ξεχωριστές αιτήσεις υπαγωγής ή μπορούν τα δύο επενδυτικά σχέδια να συνδυαστούν σε μια αίτηση;</p>
A-53	<p>Εφόσον οι δύο μονάδες λειτουργούν υπό τον ίδιο ΑΦΜ, δίδεται η δυνατότητα τα δύο επενδυτικά σχέδια να συνδυαστούν σε μια αίτηση, τηρώντας τα αναφερόμενα στην πρόσκληση και στον ΓΑΚ.</p>



E-54	Σχετικά με τις δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων, αυτές θα πρέπει να υποβάλλονται στην πλατφόρμα gov.gr ή θα περιγράφονται αναλυτικά ανά είδος και κόστος μόνο στην τεχνοοικονομική μελέτη;
A-54	Θα περιγράφονται αναλυτικά ανά είδος και κόστος στην οικονομοτεχνική μελέτη η οποία θα πρέπει να συνοδεύεται από συμπληρωμένο πίνακα ανάλυσης επενδυτικών δαπανών (θα χορηγηθεί υπόδειγμα). Ως εκ τούτου ο συνολικός προϋπολογισμός της επένδυσης θα αναλύεται βάσει της παραγράφου 3.6 «Κατηγορίες ενισχύσεων» και εντός της κατηγορίας σε δαπάνες. Επιπλέον υποκατηγορίες μπορεί να προβλέπονται ανάλογα το επενδυτικό σχέδιο και τις αιτούμενες δαπάνες. Επίσης θα πρέπει να υπάρχει καταγραφή των δράσεων ή/και των δαπανών των κριτηρίων επιλεξιμότητας «Πράσινη μετάβαση» και «Επένδυση στην καινοτομία και τον ψηφιακό μετασχηματισμό».
E-55	Θα θέλαμε να μάθουμε εάν μια εταιρία μπορεί να υπαχθεί σε 2 υποέργα συγχρόνως εφόσον πληροί όλες τις προϋποθέσεις.
A-55	Από το θεσμικό πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για επενδύσεις στη Δράση «Οικονομικός μετασχηματισμός του αγροτικού τομέα» δεν απαγορεύεται η υποβολή αίτησης του ίδιου δυνητικού δικαιούχου σε περισσότερα Υποέργα. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι περιορισμοί του ΓΑΚ σχετικά με τα ενιαία επενδυτικά σχέδια και τους λοιπούς κανόνες σώρευσης κρατικών ενισχύσεων.

## 8. Παραρτήματα

E-56	Παράρτημα Ι: Λίστα δικαιολογητικών – Δικαιολογητικό 5 Νόμιμη δυναμικότητα λειτουργίας δικαιούχου Αναφέρεται ως απαραίτητο δικαιολογητικό η Άδεια λειτουργίας / εγκατάστασης ή τεκμηρίωση απαλλαγής. Όταν πρόκειται για ίδρυση νέας μονάδας παραγωγής απαιτείται κάποιας μορφής αδειοδότηση κατά την υποβολή του επενδυτικού σχεδίου;
A-56	Στις υπο σύσταση επιχειρήσεις δεν απαιτείται η άδεια λειτουργίας / εγκατάστασης. Η νόμιμη δυναμικότητα λειτουργίας αφορά στις υφιστάμενες δραστηριότητες μιας επιχείρησης. Για νέες δραστηριότητες δεν απαιτείται με την αίτηση ενίσχυσης η υποβολή δικαιολογητικού νόμιμης λειτουργίας. Ομοίως, δεν απαιτείται δικαιολογητικό νόμιμης λειτουργίας στις υπό σύσταση επιχειρήσεις.
E-57	Παράρτημα Ι: Λίστα δικαιολογητικών – Δικαιολογητικό 6 Α2 Τεκμηρίωση εξωτερικής χρηματοδότησης Αναφέρεται <ul style="list-style-type: none"><li>i. Πρόθεση δανειοδότησης από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μέλος του συστήματος ΔΙΑΣ ή</li><li>ii. Έγκριση με τραπεζικό δανεισμό, από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μέλος του συστήματος ΔΙΑΣ, με ρητή πρόβλεψη ότι το δάνειο συνάπτεται αποκλειστικά για την πραγματοποίηση του επενδυτικού σχεδίου.</li><li>iii. Απόφαση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου της Α.Ε. (Δ.Σ. ή Γ.Σ.) για την έκδοση ομολογιακού δανείου και βεβαίωση γνωστοποίησής της στο ΓΕΜΗ</li></ul> Αυτό σημαίνει ότι απαιτείται το (i) ή το (ii) και σε κάθε περίπτωση το (iii); Ή ότι απαιτείται το (i) αλλιώς το (ii) και το (iii) ή το κάθε ένα χωριστά κατά περίπτωση;
A-57	Απαιτείται η προσκόμιση ενός εκ των τριών δικαιολογητικών.
E-58	Παράρτημα Ι: Λίστα δικαιολογητικών – Δικαιολογητικό 6 B Υπό σύσταση Επιχειρήσεις Δεν γίνεται αναφορά σε εξωτερική χρηματοδότηση. Αυτό σημαίνει ότι αποκλείεται ο τραπεζικός δανεισμός από το χρηματοδοτικό σχήμα;
A-58	Στην περίπτωση των υπό σύσταση επιχειρήσεων προσκομίζεται πρόθεση δανειοδότησης από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μέλος του συστήματος ΔΙΑΣ προς οποιοδήποτε από τα μέλη/εταίρους/μέτοχους.

E-59	Παράρτημα Ι. Για την κάλυψη ιδιωτικής συμμετοχής του δικαιούχου τι αποδεικτικά θα πρέπει να προσκομίσουμε; Στην περίπτωση υπό σύσταση επιχείρησης: βεβαίωση υπολοίπου τραπεζικών λογαριασμών όλων των μετόχων της υπό σύσταση επιχείρησης; Για ποια χρονική περίοδο, πχ μέσω υπόλοιπο μηνός πριν την υποβολή της πρότασης, βεβαίωση υπολοίπου μια μέρα πριν την υποβολή της πρότασης;
A-59	Στην περίπτωση υπό σύσταση επιχείρησης υποβάλλεται βεβαίωση μέσου υπολοίπου τραπεζικού λογαριασμού οποιουδήποτε από τους μετόχους/εταίρους. Η βεβαίωση μέσου υπολοίπου αφορά τον τελευταίο μήνα πριν την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης. Για παράδειγμα αιτήσεις που υποβάλλονται τον μήνα Μάιο θα φέρουν βεβαίωση από τραπεζικό ίδρυμα για τον μήνα Απρίλιο (1 <sup>η</sup> έως 30 <sup>η</sup> ). Αντίστοιχα, αιτήσεις που θα υποβληθούν τον μήνα Ιούνιο θα φέρουν βεβαίωση του μηνός Μαΐου κ.ο.κ.

E-60	Παράρτημα Ι. Αν η επιχείρηση στο Κριτήριο Ωριμότητας 1 προσκομίσει πρόθεση δανειοδότησης πρέπει να γίνεται ρητή αναφορά στο πρόγραμμα όπως και αναφέρεται στην περίπτωση της προσκόμισης εγκριτικής δανείου;
A-60	Κατ' αναλογία όσων ορίζονται για την έγκριση δανείου, και στο έγγραφο της πρόθεσης δανειοδότησης θα πρέπει να γίνεται ρητή αναφορά ότι το δάνειο θα χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες της αίτησης ενίσχυσης.

E-61	Παράρτημα Ι. Στο Κριτήριο Ωριμότητας 1 η απόφαση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου για την έκδοση του ομολογιακού δανείου πρέπει να συνοδεύεται από επιστολή πρόθεσης δανεισμού ή έγκριση δανείου; Μπορεί να μην συνοδεύεται από έγγραφο τράπεζας;
A-61	Εφόσον το πόσον του ομολογιακού δανείου εξαντλεί την απαιτούμενη ιδιωτική συμμετοχή δεν απαιτείται η προσκόμιση πρόθεσης δανειοδότησης ή/και έγκρισης δανείου. Εφιστάται η προσοχή σας στα εξής: α) το ομολογιακό δάνειο εκδίδεται με σκοπό την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής στον προϋπολογισμό της επένδυσης, και β) κατ' αναλογία των προϋποθέσεων τεκμηρίωσης της εξωτερικής χρηματοδότησης, το αργότερο στην υποβολή του πρώτου αιτήματος πληρωμής αποδεικνύεται με κάθε νόμιμο τρόπο το ύψος του ομολογιακού δανείου.

E-62	Παράρτημα Ι. Σχετικά με την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχή δύναται να καλυφθεί εξ' ολοκλήρου από τα διαθέσιμα της εταιρείας, χωρίς την δέσμευση φορολογηθέντων αποθεματικών ή της αύξησης μετοχικού κεφαλαίου, αφού στα δικαιολογητικά τεκμηρίωσης ζητείται η βεβαίωση μέσω υπολοίπου εταιρικών λογαριασμών του τελευταίου μηνός πριν την υποβολή της αίτησης ένταξης;
A-62	ΝΑΙ

E-63	<p>Παράρτημα Ι. Για τον προσδιορισμό της βιωσιμότητας της επένδυσης, τα αποδεκτά όρια των επιλεγμένων αριθμοδεικτών επίδοσης στην υποβαλλόμενη οικονομοτεχνική μελέτη, είναι:</p> <p>αα) Γενική ρευστότητα του Φορέα πριν την επένδυση (Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυχρόνιες υποχρεώσεις) &gt; 1. Αφορά μόνο στις υφιστάμενες επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν κλείσει μία τουλάχιστον διαχειριστική χρήση.</p> <p>ββ) Καθαρό περιθώριο κέρδους του Φορέα μετά την επένδυση (Καθαρό κέρδος / συνολικό τζίρο) &gt; 1%.</p> <p>γγ) Εσωτερικός συντελεστής απόδοσης (IRR) του Φορέα μετά την επένδυση για περίοδο 10 ετών &gt; 10.</p> <p>δδ) Ικανότητα αποπληρωμής τοκοχρεολυσίων (IAT) του Φορέα μετά την επένδυση &lt; 2.</p> <p>Με βάση τα ανωτέρω είναι προφανές ότι οι δείκτες ββ, γγ και δδ πρέπει να ικανοποιούνται σε επίπεδο προβλέψεων στην οικονομοτεχνική μελέτη. Ωστόσο η ικανοποίηση των συγκεκριμένων δεικτών είναι δεσμευτική και σε πραγματικές συνθήκες μετά την επένδυση; Παράδειγμα στην περίπτωση που μία εταιρεία εμφανίσει ζημίες προ φόρων στην 1η χρήση μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου θα επιβληθούν κυρώσεις απένταξης και ανάκλησης της δημόσιας επιχορήγησης;</p>
A-63	<p>Θα πρέπει να μην καταστεί προβληματική η επιχείρηση, κατά τα οριζόμενα στον ΓΑΚ, τουλάχιστον για την περίοδο των μακροχρόνιων δεσμεύσεων, για λόγους που δεν προκύπτουν λόγω ανωτέρας βίας. Σε μία τέτοια περίπτωση κινούνται διαδικασίες ανάκτησης της καταβληθείσας ενίσχυσης.</p>

E-64	<p>Οργάνωση παραγωγών που συνέταξε καταστατικό λειτουργίας &amp; αναγνωρίστηκε το 2020 προφανώς δεν έχει οικονομικά αποτελέσματα για τα έτη 2018, 2019. Θα πρέπει να χρησιμοποιήσει τους ισολογισμούς του Συνεταιρισμού στον οποίο ανήκει;</p> <p>Στην περίπτωση που οι ισολογισμοί της τριετίας που ζητείται από την Πρόσκληση δεν ικανοποιούν το Κριτήριο 5, Προσδιορισμός της βιωσιμότητας και συγκεκριμένα την απαίτηση</p> <p>Γενική ρευστότητα φορέα πριν την επένδυση &gt; 1 όπως αναγράφεται στο Παράρτημα ΙΙ, παράγραφος 8.</p> <p>Είναι η παραπάνω παράμετρος αυτή από μόνη της <u>αίτια απόρριψης</u> της αίτησης;</p> <p>Στη συγκεκριμένη περίπτωση κινείται γύρω στο 0,9. Θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη επαρκής αιτιολόγηση όταν μάλιστα συνοδεύεται από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου; Σημείωση: οι υπόλοιποι δείκτες είναι ευνοϊκοί και η Τράπεζα εκχωρεί δάνειο.</p>
A-64	<p>Η αξιολόγηση και ο έλεγχος βιωσιμότητας γίνεται σε επίπεδο επιλέξιμου ΑΦΜ, δηλαδή στην περίπτωση αυτή επιλέξιμος είναι ο ΑΦΜ του συνεταιρισμού στον οποίο ανήκει η ΟΠ.</p> <p>Αίτηση ενίσχυσης της οποίας οι αριθμοδείκτες δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του κριτηρίου 5 «<i>Βιωσιμότητα της επένδυσης</i>» απορρίπτεται.</p>

E-65	Παράρτημα Ι. Αν συμμετέχουν τρεις εταίροι, μπορεί να δείξει τα χρήματα ο ένας ή πρέπει να είναι ανάλογα του ποσοστού συμμετοχής;
A-65	Σύμφωνα με την περίπτωση 5 της παραγράφου 4.4 «Χρηματοδότηση επενδυτικού σχεδίου – Παρεχόμενες ενισχύσεις» ο δυνητικός δικαιούχος αποδεικνύει ότι διαθέτει την απαιτούμενη ιδιωτική συμμετοχή. Στην περίπτωση που η ιδιωτική συμμετοχή τεκμηριώνεται με ίδια κεφάλαια των εταίρων/μετόχων του δυνητικού δικαιούχου τα ποσά που εισφέρονται καθορίζονται από τις μεταξύ τους σχέσεις, όπως αυτές αποτυπώνονται στο εταιρικό/καταστατικό του δυνητικού δικαιούχου, και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.
E-66	Παράρτημα Ι. Έχουμε δύο επενδυτές που θα προχωρήσουν σε επένδυση με μορφή υπό σύσταση εταιρεία ΙΚΕ. Ο ένας εκ των δύο θα καταθέσει όλο το ποσό που χρειάζεται η επένδυση. Αν μετά την έγκριση και κατά την διάρκεια της υλοποίησης θελήσει να αποχωρήσει και να πάρει τα χρήματα του μπορεί να γίνει; Εννοείται ότι ο πρώτος θα έχει τα χρήματα να του τα δώσει και φυσικά θα έχει και ταμειακά υπόλοιπα για την ολοκλήρωση της επένδυσης. Και εννοείται με αποδεδειγμένα κεφάλαια και με την έγκριση της υπηρεσίας για την τροποποίηση αυτήν.
A-66	Εφαρμόζονται τα όσα αναφέρονται στην παράγραφο 13 περί τροποποίησης επενδύσεων.
E-67	Παράρτημα Ι, Κριτήριο 2. Η Οργάνωση Παραγωγών έχει αναγνωριστεί από την αρμόδια ΔΑΟΚ, απαιτείται η εγγραφή της στο Μητρώο ΕΜΑΣ παρόλα αυτά;
A-67	Ο ν. 4673/2020 υποχρεώνει Οργανώσεις και Ομάδες Παραγωγών σε εγγραφή στο ΕΜΑΣ, για το λόγο αυτό η εγγραφή στο ΕΜΑΣ ή η επικαιροποίηση των στοιχείων του συλλογικού φορέα στο ΕΜΑΣ είναι δικαιολογητικό της αίτησης ενίσχυσης όπως προκύπτει από το παράρτημα Ι_1 «Δικαιολογητικά υποβολής αίτησης». Συνεπώς απαιτείται η εγγραφή στο ΕΜΑΣ.
E-68	Παράρτημα Ι. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας 3 (Πράσινη μετάβαση) και 4 (Επένδυση στην καινοτομία και τον ψηφιακό μετασχηματισμό) του προγράμματος Καινοτομία και Πράσινη Μετάβαση στη Μεταποίηση Αγροτικών Προϊόντων είναι on/off κριτήρια ή μόνο βαθμολογικά κριτήρια; Η μη πλήρωση ενός εκ των δύο ή και των δύο κριτηρίων μπορεί να αποτελέσει αιτία αποκλεισμού – απόρριψης του επενδυτικού σχεδίου;
A-68	Είναι κριτήρια on/off. Η μη εκπλήρωση ενός εκ των δύο ή και των δύο κριτηρίων αποτελεί αιτία απόρριψης της αίτησης ενίσχυσης.

E-69	<p>Ποιος είναι ο αρμόδιος για να υπογράψει τα ακόλουθα δικαιολογητικά (Νόμιμος Εκπρόσωπος, Σύμβουλος/Μηχανικός, κλπ.) σχετικά με την απαίτηση συμμόρφωσης με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Υπεύθυνη Δήλωση περί μη πρόκλησης σημαντική βλάβης</li> <li>2. Βεβαίωση Συμμόρφωσης με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»</li> <li>3. Μελέτη ελέγχου βιωσιμότητας (sustainability proofing)</li> </ol>
A-69	Τα εν λόγω έγγραφα υπογράφονται από τον αρμόδιο μηχανικό

E-70	<p>Στο παράρτημα 9 της πρόσκλησης απαιτείται η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης στην οποία η εταιρεία που υποβάλλει επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να δηλώσει πως αυτό συμμορφώνεται με την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης (DNSH).</p> <p>Από τα όσα αναγράφονται στην πρόταση αντιλαμβάνομαι τα ακόλουθα:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Η επιχείρηση θα πρέπει να δηλώσει όχι σε όλα τα πεδία και να προσκομίσει έκθεση συμβούλου / μηχανικού που να επιβεβαιώνει – αναλύει τους λόγους για τους οποίους δεν προκαλείται σημαντική βλάβη.</li> <li>2. Σε περίπτωση που σε κάποιο πεδίο αντί για όχι, συμπληρώσει ναι, το επενδυτικό σχέδιο οδηγείται σε απόρριψη.</li> <li>3. Σε περίπτωση που στα πεδία δηλωθεί η απάντηση όχι και δεν υποβληθεί η έκθεση του συμβούλου / μηχανικού το επενδυτικό σχέδιο οδηγείται σε απόρριψη.</li> <li>4. Η απαίτηση υποβολής μελέτης ελέγχου βιωσιμότητας (sustainability proofing) αφορά αποκλειστικά και μόνο επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού μεγαλύτερου των 10.000.000,00€. Σε περίπτωση που ο προϋπολογισμός είναι μικρότερος δεν απαιτείται η υποβολή της συγκεκριμένης μελέτης, παρά μόνο η υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης με συμπληρωμένο το πεδίο όχι και η έκθεση ελέγχου του συμβούλου.</li> </ol>
A-70	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Η απάντηση πρέπει να είναι ΝΑΙ και σε περίπτωση που είναι ΟΧΙ απαιτείται αιτιολόγηση από αρμόδιο μηχανικό για τους λόγους για τους οποίους δεν προκαλείται σημαντική βλάβη.</li> <li>2. Σε περίπτωση που σε κάποιο πεδίο συμπληρωθεί το ΝΑΙ, η επιλεξιμότητα εξαρτάται από την τεκμηρίωση και τη σχετική αιτιολόγηση, περί της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης.</li> <li>3. Σε περίπτωση που δεν υποβληθεί η έκθεση του αρμόδιου μηχανικού το επενδυτικό σχέδιο οδηγείται σε απόρριψη.</li> <li>4. Η απαίτηση υποβολής μελέτης ελέγχου βιωσιμότητας (sustainability proofing) αφορά αποκλειστικά και μόνο επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού μεγαλύτερου των 10.000.000,00€.</li> </ol>

E-71	<p>Παράρτημα Ι. Επιχείρηση, Ανώνυμη εταιρεία επιθυμεί να υποβάλει αίτηση στήριξης.</p> <p>Εφόσον η επιχείρηση προσκομίσει βεβαίωση υπολοίπου των εταιρικών επαγγελματικών λογαριασμών όψεων, για να πάρει την ένταξη, είναι υποχρεωμένη να προβεί σε αύξηση κεφαλαίου ή αρκεί να παρουσιάσει απλά τα διαθέσιμα στους επαγγελματικούς λογαριασμούς της;</p> <p>Γενικά, τι θα πρέπει να παρουσιάσει εφόσον δεν επιθυμεί να προβεί σε αύξηση κεφαλαίου;</p>
A-71	<p>Εφόσον η επιχείρηση προσκομίσει βεβαίωση υπολοίπου των ταμειακών της διαθεσίμων, όπως αυτά προκύπτουν από τους εταιρικούς επαγγελματικούς λογαριασμούς όψεων της, δεν είναι απαραίτητη η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.</p>

E-72	<p>Παράρτημα Ι. Αναφέρεται στην προκήρυξη ως δικαιολογητικό ίδιας συμμετοχής: Βεβαίωση μέσου υπολοίπου, των εταιρικών λογαριασμών ή/και του τραπεζικού λογαριασμού των μετόχων / εταίρων, του τελευταίου μηνός πριν την υποβολή της αίτησης ένταξης, με σκοπό την απόδειξη της διαθεσιμότητας των ιδίων πόρων για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής.</p> <p>Δύναται να θεωρηθεί το μέσο υπόλοιπο τραπεζικού λογαριασμού των μετόχων ως απόδειξη διαθεσιμότητας των ιδίων πόρων για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής χωρίς αύξηση μετοχικού κεφαλαίου μετά την ένταξη;</p>
A-72	<p>Στην περίπτωση που η κάλυψη της ίδιας συμμετοχής γίνεται με εισφορά μετρητών των εταίρων/μετόχων και όχι με ταμειακά διαθέσιμα είναι απαραίτητη η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.</p>

E-73	<p>Για το κριτήριο 5) αα) i. τα οικονομικά στοιχεία της υφιστάμενης επιχείρησης λαμβάνονται υπόψη σύμφωνα με το έτος 2020 (κλεισμένη διαχειριστική χρήση με δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία) ή σύμφωνα με το ισοζύγιο της τελευταίας κλεισμένης χρονιάς δηλ του 2021;</p>
A-73	<p>Τα οικονομικά στοιχεία της υφιστάμενης επιχείρησης λαμβάνονται υπόψη σύμφωνα με την τελευταία κλεισμένη χρήση (2020 ή 2021).</p>

E-74	<p>Στο Κριτήριο 5 (Βιωσιμότητα της επένδυσης) υπάρχει ο δείκτης γενική ρευστότητα του Φορέα πριν την επένδυση (Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυχρόνιες υποχρεώσεις) &gt; 1 που αφορά μόνο στις υφιστάμενες επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν κλείσει μία τουλάχιστον διαχειριστική χρήση. Πώς θα συμπληρώνεται ο εν λόγω δείκτης για επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικό σύστημα (B Κατηγορίας βιβλία) και δεν υποχρεούνται σε σύνταξη και δημοσίευση οικονομικών καταστάσεων; Τι γίνεται με φορείς που έχουν συσταθεί πριν ένα ή δυο έτη αλλά παραμένουν ανενεργοί καθώς προετοιμάζονταν για την υποβολή επενδυτικού σχεδίου; Τί θα ισχύει με φορείς που το οικονομικό τους έτος είναι 1/7-31/6 και όχι 1/1-31/12 (όλοι οι συνεταιρισμοί λειτουργούν έτσι);</p>
A-74	<p>Σε κάθε περίπτωση προσκομίζεται και λαμβάνεται υπόψη η τελευταία κλεισμένη χρήση. Για επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικό σύστημα (B Κατηγορίας βιβλία) θα χορηγηθεί βεβαίωση υπογεγραμμένη από τον λογιστή και τον νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης που θα συνοδεύεται από «εξω-λογιστικό» υπολογισμό του δείκτη.</p>

E-75	<p>Στο παράρτημα I, I_3.1 Δικαιολογητικά επιλεξιμότητας (μόνο κατά το πρώτο αίτημα πληρωμής) αναφέρεται ότι μπορούμε κατά την αίτηση να προσκομίσουμε πρόθεση μίσθωσης ακινήτου του ιδιοκτήτη για την ενοικίαση του κτιρίου. Μπορούμε δηλαδή, να σας προσκομίσουμε μια Υπεύθυνη Δήλωση του ιδιοκτήτη (πιθανά από <a href="http://gov.gr">gov.gr</a>) που να εκφράζει την πρόθεση μίσθωσης για το διάστημα των 12 και πλέον ετών;</p> <p>Από εμπειρία μας σε άλλες δράσεις υπήρχαν περιορισμοί σχετικά με την σχέση μισθωτή- εκμισθωτή (α' βαθμού συγγένεια, κλπ), υπάρχει κάποιος τέτοιος περιορισμός στο Υποέργο;</p>
A-75	<p>Η τεκμηρίωση της νόμιμης κατοχής του τόπου υλοποίησης γίνεται με την προσκόμιση με την αίτηση ενίσχυσης συμβολαίου ιδιοκτησίας ή μισθωτηρίου εγγράφου. Αν κατά την απόφαση ένταξης της αίτησης ενίσχυσης δεν κατέχεται νόμιμα ο τόπος υλοποίησης, ο δυνητικός δικαιούχος προσκομίζει με την αίτηση ενίσχυσης σχετική Υπεύθυνη Δήλωση του πωλητή ή του εκμισθωτή του τόπου υλοποίησης. Στην Υπεύθυνη Δήλωση, προσδιορίζεται το ακίνητο στο οποίο θα υλοποιηθεί η επένδυση με σαφή αναφορά τουλάχιστον σε Περιφερειακή Ενότητα και Δήμο και δηλώνεται η πρόθεση του πωλητή να πουλήσει το σχετικό ακίνητο ή του εκμισθωτή να μισθώσει το σχετικό ακίνητο για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 12 ετών. Στην περίπτωση αυτή, όπως ορίζεται στο παράρτημα I_3, ο τίτλος νόμιμης κατοχής υποβάλλεται με τα δικαιολογητικά της πρώτης αίτησης πληρωμής. Αντίστοιχα, Υπεύθυνη Δήλωση δύναται να προσκομιστεί με την αίτηση ενίσχυσης και στην περίπτωση που ο τόπος υλοποίησης είναι μισθωμένος για λιγότερο από 12 έτη. Στην Υπεύθυνη Δήλωση, δηλώνεται η πρόθεση του εκμισθωτή να παρατείνει την μίσθωση του τόπου υλοποίησης. Το νέο μισθωτήριο υποβάλλεται με την πρώτη αίτηση πληρωμής.</p> <p>Δεν προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο περιορισμοί στις σχέσεις μισθωτή – εκμισθωτή.</p>
E-76	<p>Αναφορικά με τον τόπο υλοποίησης στην ενότητα 7 της πρόσκλησης αναφέρει ότι «Στην περίπτωση μίσθωσης του τόπου εγκατάστασης, η διάρκεια μίσθωσης είναι μεγαλύτερη των 12 ετών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης». Σε περίπτωση υλοποίησης της επένδυσης σε εγκαταστάσεις του φορέα του επενδυτικού σχεδίου που είναι μισθωμένες με σύμβαση sales and lease back με λήξη της σύμβασης πριν την 12ετία πχ η μίσθωση βρίσκεται στο 4<sup>ο</sup> έτος και λήγει σε 7 έτη από την ημερομηνία υποβολής, αλλά στην σύμβαση προβλέπεται η εξαγορά/ανάκτηση των παγίων στην λήξη της σύμβασης με τίμημα 100€, τεκμαίρεται η διαθεσιμότητα του τόπου εγκατάστασης;</p>
A-76	<p>Απαιτείται υπεύθυνη δήλωση ότι θα ασκηθεί το δικαίωμα της εξαγοράς/ανάκτησης.</p>
E-77	<p>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Πρότυπο Οικονομοτεχνικής μελέτης Πως υπολογίζεται ο δείκτης για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία β' κατηγορίας και τι δικαιολογητικά πρέπει να προσκομιστούν σ' αυτή την περίπτωση;</p>
A-77	<p>Θα χορηγηθεί βεβαίωση υπογεγραμμένη από τον λογιστή και τον νόμιμο εκπρόσωπο της επιχείρησης που θα συνοδεύεται από «εξω-λογιστικό» υπολογισμό του δείκτη.</p>



E-78	Υπάρχουν διαθέσιμοι σε μορφή excel οι πίνακες βιωσιμότητας;
A-78	Από το θεσμικό πλαίσιο δεν προβλέπεται να χορηγηθεί πρότυπο για τον υπολογισμό του κριτηρίου επιλεξιμότητας 5 «Βιωσιμότητα της επένδυσης».

E-79	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Πρότυπο Οικονομοτεχνικής μελέτης Οι υφιστάμενες θέσεις απασχόλησης αφορούν το τελευταίο ημερολογιακό έτος (πχ 2021) ή το τελευταίο 12μηνο πριν την υποβολή της αίτησης;
A-79	Οι υφιστάμενες θέσεις απασχόλησης αφορούν την τελευταία κλεισμένη χρήση.

E-80	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Σημείο (η), η ΥΔ αναφέρει ότι «ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου: δεν είναι προβληματική επιχείρηση, όπως αυτή ορίζεται στο στοιχείο 18 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 ως ισχύει και ότι υποβάλλει τα ανά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με το Παράρτημα I της παρούσας πρόσκλησης». Ενώ στην υποενότητα 6.2 αναφέρεται ότι «...δεν αποκλείονται, κατά παρέκκλιση, επιχειρήσεις που δεν ήταν προβληματικές την 31η Δεκεμβρίου 2019, αλλά κατέστησαν προβληματικές κατά την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 2020 έως την 31η Δεκεμβρίου 2021». Θα υπάρξει διορθωμένη πρότυπη ΥΔ;
A-80	Η αξιολόγηση είναι συνδυαστική και αφορά στις επιχειρήσεις που σήμερα είναι προβληματικές λόγω πανδημίας. Στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν ήταν προβληματική την 31η Δεκεμβρίου 2019, αλλά κατέστη προβληματική κατά την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 2020 έως την 31η Δεκεμβρίου 2021, τότε αυτό προστίθεται στην ΥΔ που θα υποβληθεί.

## 9. Διάφορα Θέματα

E-81	Πόσα αιτήματα ενδιάμεσης πληρωμής μπορούν να υποβληθούν;
A-81	Κάθε δικαιούχος έχει τη δυνατότητα υποβολής αιτημάτων για την καταβολή της ενίσχυσης με ελάχιστο ποσοστό υλοποίησης, το 10% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού. Συνεπώς μπορούν να γίνουν έως 10 αιτήματα πληρωμής.

E-82	Ανώνυμη εταιρεία με 2 ισολογισμούς μπορεί να υποβάλλει αίτηση στο πρόγραμμα «Καινοτομία και πράσινη μετάβαση στην μεταποίηση αγροτικών προϊόντων»;
A-82	Ναι, εφόσον πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της πρόσκλησης και του ΓΑΚ.

E-83	Κατά την διάρκεια της αξιολόγησης ζητούνται συμπληρωματικά στοιχεία από τον φορέα διαχείρισης;
A-83	Στην παράγραφο 11.3 «Έλεγχος πληρότητας» ορίζεται η διαδικασία των συμπληρωματικών δικαιολογητικών και στοιχείων